

Wat brengt twee keramisten ertoe een duet in klei te geven? Voor Margreet Hajee (Deventer, www.margreethajee.nl) en Annet van der Kamp (Zwolle, www.artkamp.nl) was het de uitnodiging voor de jubileumtentoonstelling, zomer 2006, van Historisch museum het Palthuis te Oldenzaal. Dertien keramisten kregen het verzoek te reageren op de collectie. Voor Margreet en Annet stond al gauw vast dat ze het samen zouden aanpakken en dat het in en om de keuken zou moeten gebeuren. Zij bestormden de organisatoren met moeilijke vragen. Wat wisten ze bijvoorbeeld te vertellen over kaststelen? Over de tegeltableaus met de vogeltjes in de schouw en over de Staffordshire hondjes. Over het Wedgewoodservies in de kast en de piepkleine Chinese theekommetjes in de kleinere kastjes? Op zo'n moment ontstaat er een wisselwerking. Organisatoren puffen uit hun leemis en bedachten waar zij meer informatie zouden kunnen vinden. En de beide kunstenaars gingen aan de slag.

[titel: Peggy Steinhilber, foto's: Annet van der Kamp]

Margreet Hajee en Annet van der Kamp: Duet in klei

Margreet Hajee en Annet van der Kamp

Hoewel hun vrije werk behoorlijk verschilt, besloten zij zich voor deze gelegenheid op elkaars werkwijze, kleurgebruik en idioom te richten. Uitgaande van het kaststel en de symmetrie die daarmee gepaard gaat, maakte Annet voor de kast in de hal (titel: 'Flierefluiter') een middenstuk, bracht dat naar het atelier van Margreet, die vervolgens twee zijstukken maakte, waarop Annet weer de hoekstukken voor haar rekening nam. Voor de kast in de keuken (titel: 'Dat is ras') mocht Margreet met het middenstuk beginnen. Die opzet bleek zo goed te bevallen, dat ze van geen ophouden wisten. De kast in de

keuken werd geheel gedomineerd door het thema 'hond'. De Staffordshire hondjes uit het museum hebben wel wat op hun geweten! Er kwamen zelfs dierschalen met titels als 'De hond in de pot vinden' en 'Als twee honden vechten om een been'. Ook ontstonden er zomaar hondenkopjes: kopjes van heel fijn aardewerk die zowel hond als drinkkommetje zijn. Met een lief snuitje en gespiste oren. Verfijnd en gedecoreerd in zacht, dromerig blauw: het handschrift van Annet. Maar ook Margreets inbreng loog er niet om. Zij is meer het Pippi Langkoustype, met vrolijke, gedurfde vormen en felle, levenslustige kleuren. Haar honden, die hoog bovenop de kast tronen, lijken verwant aan

Snoopy. Ze zijn eigenwijs en stoer en daarmee ook wel weer vertederend. Wat voor museum het Palthuis een mooie en verrassende bijdrage aan de tentoonstelling was, krijgt een vervolg. Annet en Margreet zijn inmiddels op de ingeslagen weg verder gegaan. De hondjes, de vogels en de kasten uit het Palthuis werken door in de ateliers van beide keramisten. Het volgende project is deelname aan Salon 2006 in het Koetshuis in Roden. Drieluiken van nu is het thema en Margreet en Annet bedachten dat een kaststel, onder meer door de symmetrie, veel overeenkomsten vertoont met een drieluik. Te meer daar zij de gelegenheid te baat nemen een nieuwe kast te ontwerpen. Hun duet wordt een terzet, waarin

het timmermansoog van Maarten Jan Rieder (www.majari.nl) de continuo voor zijn rekening neemt.

Do's en don'ts

Beide kunstenaars genoten hun opleiding aan de academie in Kampen. Annet in de periode 1978-1984, Margreet in 1983-1988. Docenten waren Marja Hooft en Michel Kuipers. Beiden -zo ontdekten ze tijdens het gesprek dat we hebben- begonnen op de afdeling beeldhouwkunst en beiden verhuisden later in hun studie naar keramiek. "Bij beeldhouwen zaten mensen de hele dag op hun stoel na te denken. Ik had zoiets van: wordt hier niet gewerkt?", aldus Margreet. Maar ook: "Ik wist helemaal niets van keramiek, ik verfde, knipte en plakte. Bij beeldhouwkunst kon alles, bij keramiek niets, ik zag het aanvankelijk dan ook als een vak vol beperkingen". Dat jaar beeldhouwkunst heeft overigens wel degelijk de basis gelegd voor haar huidige werk. Zoals de monumentaliteit en de vrijheid om geijkte grenzen te negeren. "Kan niet, hoort niet en doe je niet" zijn uitspraken die haar alleen maar prikkelen om verder te gaan. Annet herkent dat wel; keramiek was in die tijd een gesloten discipline, vol 'do's en don'ts'. Daar is dus wel verandering in gekomen, niet in het minst door de activiteiten van het keramisch werkcentrum in Den Bosch. Ook zij had moeite met het gezeur over het wel of niet keramist zijn, of juist beeldhouwer. Wel hebben de talloze mogelijkheden van het glazuren haar altijd uitgedaagd. En ook op andere terreinen valt in de traditie nog veel te ontdekken. Zoals de tulpervazen, waar zij nog lang niet op uitgekeken is. Of de urnen en monumenten voor een eigentijdse grafcultuur. Of de tegeltableaus aan de muren van een

gerenoveerde oude wijk in Zwolle. Daarbij grijpt ze terug op oude vormen. En daarmee ontstaat ook nieuwe speelruimte. Zo heeft het luster op de Staffordshire hondjes haar aandacht getrokken en wil zij zich nu bezighouden met decoratietechnieken en glazuren waarvoor zij vroeger haar neus ophaalde.

Tafelschikkingen

Voor Margreet is deze vorm van intensief samenwerken met een andere kunstenaar niet nieuw. Zij werkte samen met diverse kunstenaars in Deventer waar zij haar atelier heeft, onder wie Elisabeth Koetsier, Nanda Coolsma, Lies Kortenhorst, Marc van Eyk en Jeanette Hoekstra. Vanaf het begin van haar loopbaan zijn er heel wat vazen, boeken en objecten van het ene atelier naar het andere geslept, opdat beoefenaren van heel verschillende disciplines in wisselwerking konden samenwerken. Het meest recent zijn de tafelschikkingen die zij samen met textielkunstenaar Ine Keitz maakte voor de tentoonstelling 'tafels vol' bij Kunstwerk m/v in Rotterdam. Duetten in klei van Margreet Hajee en Annet van der Kamp zullen de komende tijd te zien zijn in het Stedelijk Museum Zwolle (BZK-leden laten zich inspireren door

aankoop van de Vrienden - Annet en Margreet kozen voor een zilveren suikerpot -opening 24 maart 2007, www.stedelijkmuseumzwolle.nl). "Geen idee waar het eindigt" verzuchten ze op de vraag naar de toekomst van deze Zwols-Deventerse samenwerking. Voorlopig barsten ze van de ideeën en is de uitdaging, om vanuit hun zo wezenlijk verschillende eigen stijl en handschrift tot spannende en onderhoudende resultaten te komen, groot.

www.margreethajee.nl
www.artkamp.nl
www.majari.nl

'Boerenbont', stapels kuzman, 10-delig

'Dat is ras', kaststel, 5-delig

'Flierefluiter', kaststel, 5-delig

Vogelboom van Annet van der Kamp